

8. Výbor PS nominoval do komise pro provádění změny pohlaví transsexuálních pacientů jako svého zástupce prof. Rabocha, pokud s tím bude souhlasit.
Prof. Mohr písemně požádá prim. Frankovou a prof. Rabocha o souhlas s účastí ve výše uvedených komisích.
9. Výbor PS schválil protestní dopis, který jménem PS na základě výzvy Evropské psychiatrické asociace (EPA) napsali předseda PS doc. Anders a místopředseda PS prof. Mohr, ohledně zatčení vedoucích představitelů Turecké lékařské asociace a požadující jejich propuštění.
10. Výbor PS nominoval prof. Mohra jako svého reprezentanta na kongres EPA v březnu 2018 v Nice ve Francii.
11. Výbor PS diskutoval přípravu XII. sjezdu PS ČLS JEP v Mikulově od 13. do 16. 6. 2018. Valná hromada PS se bude konat ve čtvrtek 14. 6. odpoledne, zazní zde zpráva o činnosti PS, o hospodaření PS, zpráva revizní a kontrolní komise a zpráva o volbách do výboru PS, které se uskuteční na jaře 2019. Každá sekce PS by měla podat krátkou zprávu o vlastní činnosti, sekretářka PS paní Knesplová proto napíše žádost o krátké vystoupení všem předsedům sekcí PS.
V rámci sjezdu by se měla uskutečnit dvě sympozia o dosavadním uskutečňování reformy psychiatrické péče. Jedno by se mělo zabývat aktuálními kroky implementace reformy, včetně způsobu financování psychiatrické péče, druhé by mělo přinést informace o dosavadním praktickém uplatňování RPP v jednotlivých nově vzniklých Centrech duševního zdraví.
12. Prof. H. Papežová a dr. Hollý vystoupí jako zástupci PS na konferenci tělovýchovného lékařství v listopadu 2018 s příspěvkem na téma poruch příjmu potravy a význam tělesné aktivity pro duševní zdraví.
13. Výbor PS vyjádřil podporu snaze prof. Papežové o prosazení povinných týdenních kurzů jak psychoterapie, tak farmakoterapie do programu postgraduálního vzdělávání psychiatrů.
14. Prof. H. Papežová informovala výbor PS o vyhlášení Novinářské ceny PS, je uveřejněna na stránkách PS.
15. Dr. Hollý informoval výbor PS o žádosti MZ, aby byl vytvořen standard předávání potenciálně nebezpečných jedinců policií ČR na psychiatrii, aby lékaři věděli, jak se dotýčný jedinec před hospitalizací choval. Při práci na tomto standardu narazili na řadu dalších problémů v oblasti spolupráce lékařského zařízení s policií, např. ohledně žádosti policie, aby byla informována o tom, že má být pacient propuštěn, aniž s tím pacient souhlasí, nebo ohledně postupu, když se pacient dostaví k hospitalizaci a má u sebe střelnou zbraň či nelegální drogy. Podle stanoviska právního oddělení ČLK má být přijetí odloženo, dokud si pacient zbraň sám nezajistí; nebo mu musí být zbraň odebrána a uložena na bezpečném místě až do doby jeho propuštění. Drogy mají být pacientovi také odebrány a zařízení má požádat policii o jejich převzetí. Pokud policie drogy nepřevzme, je povinností zařízení pacientovi drogy při propuštění vrátit. Stanovisko právního oddělení ČLK pošle členům výboru PS.
16. Výbor PS schválil přijetí nových členů PS: MUDr. N. Mandíková, FN Plzeň; Mgr. L. Švandová, PK 1. LF Praha; M. Vňuková, MSc., PK 1. LF Praha; MUDr. R. Štěpánková, PN Horní Bečkovice; MUDr. P. Kňážíková, Praha; MUDr. M. Soukupová, PK FN Plzeň; MUDr. M. Dokoupilová, PK FN Brno; MUDr. J. Kubánková, PA Lomnice nad Popelkou; Mgr. L. Kráková, klinika hematonekologie FN Ostrava;
17. Vědeckou schůzi PS ČLS JEP 7. 3. 2018 bude řídit dr. Možný. Příští schůze výboru PS se koná 7. března 2018 od 12 hod. v knihovně PK FN Praha.

Zapsal MUDr. Možný

nekrolog

OLDŘICH VINAŘ ZEMŘEL

Významná data z Oldřichova profesního života jsou známa z laudací při příležitosti jeho kulatých jubileí. Dovolte mi proto krátce zopakovat nejdůležitější údaje a zamyslet se nad tím, co pro psychiatrii znamenal a proč

by jeho památka měla být uchována pro další generace psychiatrů.

Doc. MUDr. Oldřich Vinař, DrSc., se narodil se dne 9. 12. 1925 v Brně, kde trávil celé své dětství. Studium již

Oldřich Vinař s Vierkou Kořínkovou

absolvoval v Praze, ale celý život měl k Brnu vřelý vztah. Promoval na Karlově universitě v r. 1949. Za svůj obor si zvolil psychiatrii. Nejprve pracoval v Psychiatrické léčebně v Kosmonosích, pak na katedře psychiatrie Doškolovacího medicínského institutu (dnešní IDVZP). Po založení Výzkumného ústavu psychiatrického v r. 1961 (dnes Národní ústav duševního zdraví) se stal vedoucím oddělení psychofarmakologie a poté vedoucím národního centra Světové zdravotnické organizace (SZO) pro zkoušení psychotropních látek v bývalém Československu. Byl také řadu let členem komise expertů SZO pro lékové závislosti v Evropě. Současně pracoval dlouhá léta na malý úvazek v Československé akademii věd a ve Státním ústavu pro kontrolu léčiv. Několik měsíců pobýval v Biometrické laboratoři Washingtonovy univerzity a NIMH (National Institute of Mental Health) v Bethesda. Hodnost docenta mu byla udělena na Lékařské fakultě UK v r. 1990. Titul doktora věd získal v r. 1991. Byl jediným českým členem a korespondentem ACNP (American College of Neuro-Psychopharmacology).

Oldřich byl jedním ze zakladatelů České neuropsychofarmakologické společnosti a organizátorem nejstarší konference s touto problematikou ve světě, Česko-slovenských psychofarmakologických konferencí v Lázních Jeseníku. V 70. letech minulého století přispěl k tomu, že československá škola zanechala nesmazatelnou stopu v oblasti světové psychofarmakologie. Velmi úzce spolupracoval s jedinečným týmem Výzkumného ústavu farmacie a biochemie v Praze a tato spolupráce vedla ke klinickému zkoušení a uvedení originálních československých psychofarmak. Zavedl systém kontinuálního provádění kontrolovaných studií. S patřičným předstihem před

světovým děním pochopil, že s rozvojem nových látek je nutné poměřovat i jejich účinek. Řada z nás starších si vzpomene na Oldřichovy škály, které jsme používali před tím, než k nám dorazily tyto metody ze zahraničí. Pomáhal vytvářet kontakty mezi odborníky zabývajícími se psychofarmakologií ve východní a západní části Evropy. I po osamostatnění Slovenska Oldřich vždy zastával názor, že v rámci oboru jsme se nerozdělili, že nadále spolu máme mnoho společného. Na Slovensku měl řadu přátel. Konečně i název psychofarmakologických konferencí zůstal stejný, včetně názvu našeho nejstaršího odborného psychiatrického časopisu – Česká a slovenská psychiatrie.

Oldřich byl vizionář, uměl se dívat dopředu, předvídat, kam psychiatrie půjde, a řadou svých tvrzení předběhl dobu (např. vliv kouření a genderových rozdílů na účinek psychofarmak). Jeho doktorská práce (1991!) byla věnována možnostem predikce efektu psychofarmak. Predikci stavěl nejen na klinických příznacích, ale také na biologických parametrech včetně elektroencefalografie a na koncentraci metabolitů katecholaminů. Jak blízko byl současným snahám o personalizovanou medicínu...

Oldřich také patřil k těm osvíceným psychiatrům, kteří se snažili kolegům z ostatních oborů a laikům přiblížit problematiku psychických poruch a ukázat je z lidské a srozumitelné stránky. Mnozí z nás si vzpomenu např. na knížku Psychofarmaka pro duši. Psal rád a často. Jeho články najdeme v populárně-naučných časopisech, kde poodhaloval nezasvěceným tajemství psychiatrie. S přibývajícím věkem se orientoval na filosofická témata, která ho vždy zajímala. Široké laické veřejnosti zůstane nepochybně v povědomí v souvislosti s katastrofickými záplavami v r. 1997. Oldřich Vinař zorganizoval za pomoci psychiatrů a praktických lékařů aktivní vyhledávání nemocných s psychickými následky po této události a nabízel jim profylaktickou léčbu citalopramem (darovaným firmou Lundbeck Ministerstvu zdravotnictví ČR pro oběti záplav). Ti, kteří pomoc přijali, měli v průběhu dalšího sledování významně nižší výskyt závažnějších a trvalejších psychických problémů. Vedle všech těchto činností se soustavně zabýval svými pacienty. Neúspěch léčby byl pro něj výzvou. Kolegům vždy dokázal poradit. Čas nikdy neodvane Oldřichovy významné publikace, ocenění na zahraničním a domácím fóru a zajímavé přednášky. Vždy se v nich snažil stavět problém do jiného úhlu pohledu. Rád své zkušenosti a postřehy nezištně předával. Celá generace psychiatrů se učily psychofarmakologii z jeho učebnice Psychofarmaka I a II. Psychiatrická obec znala Oldřicha jako mistra brilantních a často provokujících diskusí s vynikající pamětí. Zřejmě zde sehrálo roli místo jeho narození, protože v moravské metropoli je prokognitivní efekt červeného vína, které měl tak rád, všeobecně znám.

Byly to ženy, které byly pro Oldřicha osudové. Byl dvakrát ženatý, obě ženy byly lékařky. Měl tři dcery a osm vnoučat. Politické události často přinesly do Oldřichova života zvraty, nicméně jeho profesní postoje a poselství to nikdy neovlivnilo.

Milý Oldřichu, čest tvé památce.

prof. MUDr. Eva Češková, CSc.
Psychiatrická klinika LF MU a FN Brno